

Αλέξω ἡ, πολλαχ. Ἀλέξου Μακεδ. (Χαλκιδ.)
ο κύριον δν. Αλέξω θηλ. τοῦ Ἀλέξις.

1) Ὡς κύριον ὄνομα πολλαχ. 2) Ὡς συνθηματική λ. σόμαχος, συνήθως σκωπτικῶς : Μακεδ. (Χαλκιδ.): Πάνει ἡ καημέν' ἡ Ἀλέξου κὶ δὲν ἔχ' νὰ φάγῃ !

άλεοῦσα ἡ, ἀμάρτ. ἀλιοῦσα Αἰτωλ. (Αχαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλόη καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦσα.

Τὸ φυτὸν κενταύριον τὸ λεπτοανθὲς (centaurion tenuiflorum) τῆς τάξεως τῶν γεντιανῶδων (gentianaceae), πικρὸν ὡς ἡ ἀλόη (ἰδ. ΘΧελδράιχ 60). [**]

άλεπα ἡ, ἀλώπα Μακεδ. (Ζουπάν.) ἀλούπα "Ηπ. (Χαράρ.) Κύπρ. Μακεδ. (Βογατσ. Καστορ. Μάγ. Σιάτ. κ.ά.) ἀλούπου Μακεδ. (Βέντσ. Μάγ.) ἀλούπου Μακεδ. (Γκριντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ. Τὸ ἀλούπου κατὰ τὸ ἀλούπον, δι' ὃ ίδ. ἀλεποῦ.

Τὸ ζῆνον ἀλώπηξ ἔνθ' ἀν. : Μὴ ἀλούπου μ' ἔναν λαγὸν πάσκαν μπρατίμ', ἡ ἀλούπου εἶχι σκουπὸ γιὰ νὰ τοὺν πγάσ' τοὺν λαγὸν νὰ τοὺν φάγῃ (ἐκ παραμυθ.) Μάγ. || Φρ. Δὲ ρουτοῦν τὸν ἀλούπα ποῦ θὰ βάλλεται (δὲν ζητεῖ τις δδηγίας καὶ συμβουλὰς παρ' ἀνθρώπου δολίου καὶ ἐπιβούλου) Μακεδ. || Παροιμ. "Ωρ'σαν 'ν ἀλούπα κ' ἡ ἀλούπα 'ν οὐρά τ' σ' (διέταξαν τὴν ἀλεποῦ καὶ ἡ ἀλεποῦ διέταξε τὴν οὐράν της. 'Επὶ τῶν δκνηρῶν, οἵτινες ἐνῷ διατάσσονται νὰ ἔκτελέσουν τι παρακαλοῦν ἄλλον νὰ τὸ ἔκτελέσῃ) Σιάτ. κ. ἀ. Μεταφ. ἡ λ. καὶ ἐπὶ τοῦ πανούργου, τοῦ πονηροῦ Κύπρ. Συνών. ἀλεπας 1, *ἀλεπέντζω, ἀλεπήκα, ἀλέπι 1, ἀλεπὸς 1, ἀλεποῦ 1, *ἀλεπούδα, *ἀλεπούνα. Πρβ. ἀλέπακας 1, ἀλέπαρος.

άλεπακας δ, Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλέπι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ακας.

1) Ἀλώπηξ ἄρρην : Σκότωσα ἔναν ἀλέπακα. Ἡ λ. καὶ ως τοπων. Πελοπν. (Μάν.) 2) Κλέπτης τῶν δρνίθων (διὰ τὴν γνωστὴν τῆς ἀλώπεκος ἰδιότητα νὰ ἀρπάζῃ τὰς δρνίθας). Συνών. κλεφτοκοττᾶς. 3) Τὸ δπίσθιον μέρος τοῦ ἀρότρου, ἡ οὐρά τοῦ ἐλύματος, εἰς τὴν δποίαν προσαρμόζεται ἡ ἔχετλη. Πρβ. ἀλέπακας 2.

ἀλεπάκι τό, ἀμάρτ. ἀλουπάκι Κεφαλλ. κ. ἀ. —Λεξ. Γαζ. (λ. ἀλωπέκιον) ἀλ'πάκι Στερελλ. (Φθιώτ.)

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ.

Τὸ νεογνὸν τῆς ἀλώπεκος ἡ μικρὰ ἀλώπηξ. Συνών. ἀλεπέλλι, ἀλεπίτσα 1, ἀλεπίτσος, *ἀλεπόπικο, ἀλεπόπουλλο, ἀλεπονδάκι, *ἀλεπονδέλλα, ἀλεπονδέλλι, ἀλεπούδι 1, ἀλεπούλλι. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. 'Αλ'πάκι' καὶ τοπων. Στερελλ. (Φθιώτ.)

ἀλέπαρος δ, ἀμάρτ. ἀλούπαρος Κύπρ. ἀλ'παρος Ηπ. Μακεδ. (Φλόρ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ, παρ' ὅ καὶ ἀλ'ποῦ, ὅθεν ὁ τύπ. ἀλ'παρος. 'Ο σχηματισμὸς διὰ τῆς μεγεθυντικῆς καταλ. -αρος.

Μεγάλη ἀλώπηξ ἔνθ' ἀν. : Ἀσμ.

Νὰ εἴχαμ' ἔναν ἀλ'παρο, | νὰ ἔτρωε τὸν πετεινὸ ποῦ ἔφαε τὸν τάβαρο

Ηπ. Συνών. ἀλέπονδος.

ἀλεπας δ, ἀμάρτ. ἀλουπας Κεφαλλ. ἀλουπος Πελοπν. (Κυνουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεπός.

1) Ἀλώπηξ Πελοπν. (Κυνουρ.): Ἀσμ.

Νὰ εἴχαμε, τί νὰ εἴχαμε; | νὰ εἴχαμ' ἔναν ἀλουπο, νὰ ἔτρωε τὸν πετεινό, | ποῦ ἔφαγε τὸν τάβαρο.

2) Τὸ ἔτερον τῶν ἄκρων τοῦ ποδὸς τοῦ ἀρότρου, τὸ δπίσθιον μέρος τοῦ ἐλύματος Κεφαλλ. Πρβ. ἀλέπακας 3.

*ἀλεπάτα ἐπίρρ. ἀλουπάτα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀλεπάτος.

1) Καθ' ὃν τρόπον βαδίζει ἡ ἀλώπηξ, ἵτοι μετὰ προσοχῆς καὶ ἀνευ θορύβου. 2) Κρυφίως.

*ἀλεπεδα ἡ, ἀμάρτ. ἀλουπεδά Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εά.

Δέρμα ἀλώπεκος. Συνών. ἀλέπι 2, ἀλεπός 2, ἀλεποτόμαρο, ἀλεποῦ 2, ἀλεπονδέρα. Πρβ. ἀλεπόγονυα. 'Η λ. καὶ ως τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. 'Αλουπεδά Πελοπν. (Καλάβρυτ.) 'Αλουπεδές Κύπρ.

ἀλεπέλλι τό, ἀμάρτ. ἀλ'πέλλι' Λέσβ.

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ, παρ' ὅ καὶ ἀλ'ποῦ, ὅθεν τὸ ἀλ'πέλλι'. 'Ο σχηματισμὸς διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έλλι.

Μικρὰ ἀλώπηξ: Παροιμ. Γ-ἀλ'ποῦ ἵκατὸ χρονιῶ τοὶ τὸ ἀλ'πέλλι' ἵκατὸ δέκα (ἐπὶ τῶν θρασέων. Πρβ. ἀλεπόπουλλο, ἀλεπονδέλλι). Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀλεπάκι.

*ἀλεπέντζω ἡ, ἀλ'πέντζον Στερελλ. (Πλάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έντζω. Διὰ τὴν κατάλ. πρβ. καὶ γραιά - γραιέντζω κττ.

Ἀλώπηξ. Συνών. ίδ. ἐν λ. *ἀλέπα.

ἀλεπήκα ἡ, ἀλωπήκα Καππ. (Άραβάν.) ἀλεπήκα Καππ. ἀλιπήκα Καππ. (Ποτάμ. Σίλ. Σίλατ.) ἀλιπήκα Καππ. (Φλογ.) ἀλίπηκα Καππ. (Άναχ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀλώπηξ ἀντὶ ἀλεπέκα. Διὰ τὸ η ἀντὶ τοῦ ε πρβ. Δουκ. ἐν λ. ἀλεποῦ «αἱ τῶν ἀλωπήκων καταδύσεις».

Ἀλώπηξ. Συνών. ίδ. ἐν λ. *ἀλέπα.

ἀλεπήσιος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλουπήσιος Θράκ. (Άδριανούπ. κ. ἀ.) Ηπ. Μακεδ. (Καστορ. κ. ἀ.) : 'Αλ'πήσον τουμάρο' "Ηπ. 'Αλουπήσον γ' ναρ' κό Καστορ. 2) Τὸ οὐδ. ἐνικ. καὶ πληθ. οὐσ., προσποιήσεις, πανουργίαι Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Τρίπ. Χαλδ. κ. ἀ.) : Φρ. Ποίω ἀλεπέδα (ποιῶ ἀλ. ἵτοι προσποιούμαι, ὑποκρίνομαι, πανουργεύομαι) Κερασ. Εὐτάγω ἀλεπέδα (κάμνω κτλ.) Κοτύωρ. Χαλδ. Συνών. ἀλεπιά.

ἀλέπι τό, "Ηπ. Θράκ. κ. ἀ. ἀλούπιν Κύπρ. ἀλούπι Εύβ. (Στρόπον.) Ζάκ. "Ηπ. Ιων. (Σμύρν.) Καππ. (Σίλ.) Κέρκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Λάστ.) κ. ἀ. —Λεξ. Βυζ. ἀλούπι

Θράκ. (ΑΙν.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ. ἀλούπις δ, Πελοπν. (Στεμν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεπός. Διὰ τὸ ἀρσ. ἀλούπις πβ. τὸ στόμα καὶ δ' στόμας, τὸ ἀθότυρο καὶ δ' ἀθότυρος κττ.

1) Ἀλώπηξ Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. (ΑΙν. κ. ἀ.) Ιων. (Σμύρν.) Καππ. (Σύλ.) Κέρκη. Κεφαλλ. Κύπρ. Πελοπν. (Λάστ. Στεμν. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ.: *T'* ἀλούπιν ἔβγαλεν τ' ἀμ-μάδκηα τοῦ γαδάρου (ἐκ παραμυθ.) Κύπρ. Οὐλοντζίματα ἀλουπιῶν (ῷρυγαὶ ἀλωπέκων) Σύλ. || Φρ. Εἶναι ἀλούπι (ἐπὶ τοῦ εὐφυοῦς, πονηροῦ καὶ πανούργου διὰ τὴν γνωστὴν τῆς ἀλώπεκος πανουργίαν) Ζάκ. Κέρκη. Κεφαλλ. Ἡρτεν τ' ἀλούπιν τὸ καθούπιν, τὸ τελώνιον τῆς γῆς, τὸ δχτρομούτσουνον (ἔξι ἐπιφδ.) Κύπρ. || Ἄσμ.

Συνηρᾶ τ' ἀλάφια γιὰ βοσκή, τ' ἀλούπια γιὰ κυνήγι Σμύρν.

Κοάζει τ' ἀλάφια 'σ τὴ βοσκή, τ' ἀλούπια 'σ τὸ κυνήγι Ηπ.

*Ἐρθε τ' ἀλέπι, | ἔφαε τὸ πετεῖν,
ποῦ 'λάλει καὶ ἔπινα | τὸ δόλκο τὸ γέρω

Θέ μου, μὴ κράξῃ δ' κόκορας καὶ ξημερώσ' ἡ μέρα
κ' ἐκεῖνος δ' πεντέρημος ἀρχισε νὰ λαλάῃ,
ἀλούπις νὰ τὸν φάῃ

Στεμν. Συνών. ίδ. ἐν λ. *ἀλέπια. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλούπις καὶ ἐπών. 2) Δέρμα ἀλώπεκος Ἡπ. Πελοπν. (Λάστ. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ. — Λεξ. Βυζ. Συνών. ίδ. ἐν λ. *ἀλεπιά.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλούπι καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Άρχαδ.)

ἀλεπιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀλουπκὰ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλέπι, παρ' ὅ καὶ ἀλούπι.

Πανουργία, πονηρία: Σὰν ἀλουπκὶα φαίνεται ἡ δουλειὰ ποῦ οοῦ ἐκατάφερεν. || Φρ. Παίζει ἀλουπκὲς (ἐπὶ τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ δολίου). Συνών. ἀλεπήσιος 2, ἀλεπότη, ἀλεπονδιά, ἀλεπωσύνη. Πβ. ἀλεπογανεά.

ἀλέπιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀλέπιστος.

Ο μὴ ἐκλεπισθείς.

ἀλεπίτικα ἐπίρρο. Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀλεπίτικος.

Πονήρως, ὑπούλως: Μὲ κοιτάζει ἀλεπίτικα. Τά 'κλεψε ἀλεπίτικα.

ἀλεπίτικος ἐπίθ. Θράκ. ἀλ'πίτ'κονς Θεσσ. (Πήλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ, παρ' ὅ καὶ ἀλ'ποῦ, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτικος.

1) Οἱ ἀνήκων εἰς τὴν ἀλώπεκα Θεσσ. (Πήλ.) Θράκ.: Δέρμα ἀλεπίτικο. || Φρ. ἀλ'πίτ'κα καμώματα (πανουργίαι) (Πήλ.) 2) Πονηρὸς Θράκ.: ἀλεπίτικο μάτι.

ἀλεπίτσα ἡ, ἀμάρτ. ἀλωπίτσα (Παρνασσ. 8,698) ἀλουπίτσα Λεξ. Γαζ. (λ. ἀλωπέκιον) ἀλιπίτσα Παξ. ἀλ'πίτσα Μακρδ. (Ανασελ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτισα.

1) Μικρὰ ἀλώπηξ (Παρνασσ. 8,698) — Λεξ. Γαζ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀλεπάκι. 2) Ειδος σταφυλῆς μὲ

ἐπιμήκεις βότρυς διμοίους πρὸς οὐράν ἀλώπεκος, ἡ τῶν ἀρχ. ἀλωπεκὶς (Ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 9 (1926) 445) Μακρδ. (Ανασελ.) Συνών. ἀλεποσυρὰ 2. 3) Φυτόν τι, ἐκ τοῦ διποίου κατασκευάζονται σάρωθρα Παξ. [**]

*ἀλεπιτσερὸ δό τό, ἀλιπίτσερὸ Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεπίτσα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερό δό.

Τόπος ἔνθα φύεται τὸ φυτὸν ἀλεπίτσα 3.

ἀλεπίτσος δό, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀλεπός διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτσος ως καὶ ἀνθρωπίτσος, παιδίτσος κττ. Μικρὰ ἀλώπηξ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀλεπάκι.

*ἀλεπόβακλος ἐπίθ. Θηλ. ἀλουποβάκλα Κύπρ. ἀλουποβάκλισσα Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ βάκλα.

Ο ἔχων οὐράν ως ἡ τῆς ἀλώπεκος, ἥτοι μακρὰν καὶ θυσανωτήν, ἐπὶ ζφου. Συνών. *ἀλεποούρης.

ἀλεπόβηχας δό, ἀμάρτ. ἀλουπόβηχ-χας Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ βῆχας.

1) Βὴξ ξηρὸς καὶ ἄνευ φλέγματος, βραγχνώδης δὲ ως δὸρμου, τοὺς διποίους ὑποτίθεται διὰ κάμνει ἡ ἀλώπηξ ἐκ λόγων προνοίας). Πβ. ἀλεπιά.

ἀλεπογανίζω ἀμάρτ. ἀλουπογανίζω Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀλ'πογανίζω Πελοπν. (Γορτυν. Καλάβρυτ. Κλουτσινοχ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεπογανεά.

Δαπανῶ τὸν χρόνον μου ματαίως περιφερόμενος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἔνθ' ἀν.: Οὐλη μέρα σήμερα ἀλ'πογανίζω! Κλουτσινοχ.

ἀλεπογάνισμα τό, ἀμάρτ. ἀλουπογάνισμα Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλεπογανίζω.

Τὸ ἀσκόπως περιφέρεσθαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

ἀλεπόγονυντα ἡ, Λεξ. Λάουνδ. Μ. Ἐγκυλ. ἀλιπόγοντα Θράκ. (Αδριανούπ.) ἀλ'πόγονυντα Ηπ. ἀλεπονδόγονυντα ἄγν. τόπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ γούνα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Τὸ ἀλεπονδόγονυντα ἐκ τοῦ θέματος τοῦ πληθ. ἀλεποῦ δεες. Παρὰ Βλάχ. ἀλουπονδόγονυντα.

Γούνα, μηλωτὴ ἐκ δέρματος ἀλώπεκος. Πβ. *ἀλεπιά.

ἀλεποθάνατος ἐπίθ. Χίος ἀλιποθάνατος Χίος (Καρδάμ.) ἀλουποθάνατος Κύθηρ. Μεγίστ. Πληθ. ἀλιποθάνατα τά, Λέσβ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ θάνατος.

1) Ο προσποιούμενος τὸν ἀσθενῆ (θὰ ἐσήμαινε πρῶτον τὸν προσποιούμενον τὸν νεκρὸν ἐκ μεταφ. τῆς ίδιοτη-

